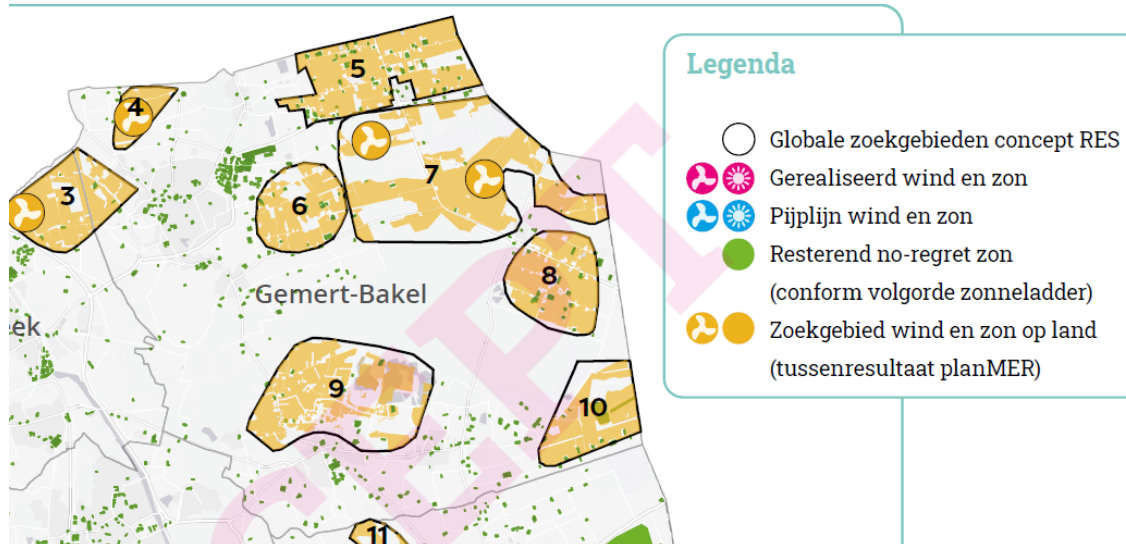

Nadere onderbouwing reactie op zoekgebieden voor grootschalige opwek in de concept RES 1.0, gemeente Gemert-Bakel

In het proces tot het vaststellen van de concept RES zijn met inbreng van stakeholders en inwoners voor het grootschalig opwekken van duurzame energie met windmolens en zonnevelden in de gemeente Gemert-Bakel 8 mogelijke gebieden geselecteerd.

Om te komen tot een keuze voor de zoekgebieden waarmee we onze bijdrage kunnen leveren aan het bod, wordt in de concept RES 1.0 kwantiteit, ruimtegebruik, maatschappelijk en bestuurlijk draagvlak en systeemefficiëntie gekeken.

Deze reactie op de zoekgebieden is op een vergelijkbare wijze opgebouwd.

Kwantiteit

In de Concept-RES werd nog rekening gehouden met een opgave voor grootschalige zon en wind binnen de zoekgebieden van 1,1 TWh.

Door toename van de pijplijn en voortschrijdend inzicht is deze opgave afgenomen tot 0,57 TWh.

Er is voldoende potentie aanwezig ter ondersteuning van onze bijdrage van 2 TWh in 2030:

Wind: Alle zoekgebieden samen hebben een potentie voor grootschalige opwek met windenergie van 1,65 TWh.

Zon: Alle zoekgebieden samen hebben een potentie voor grootschalige opwek met zonne-energie van 1,5 tot 5,3 TWh.

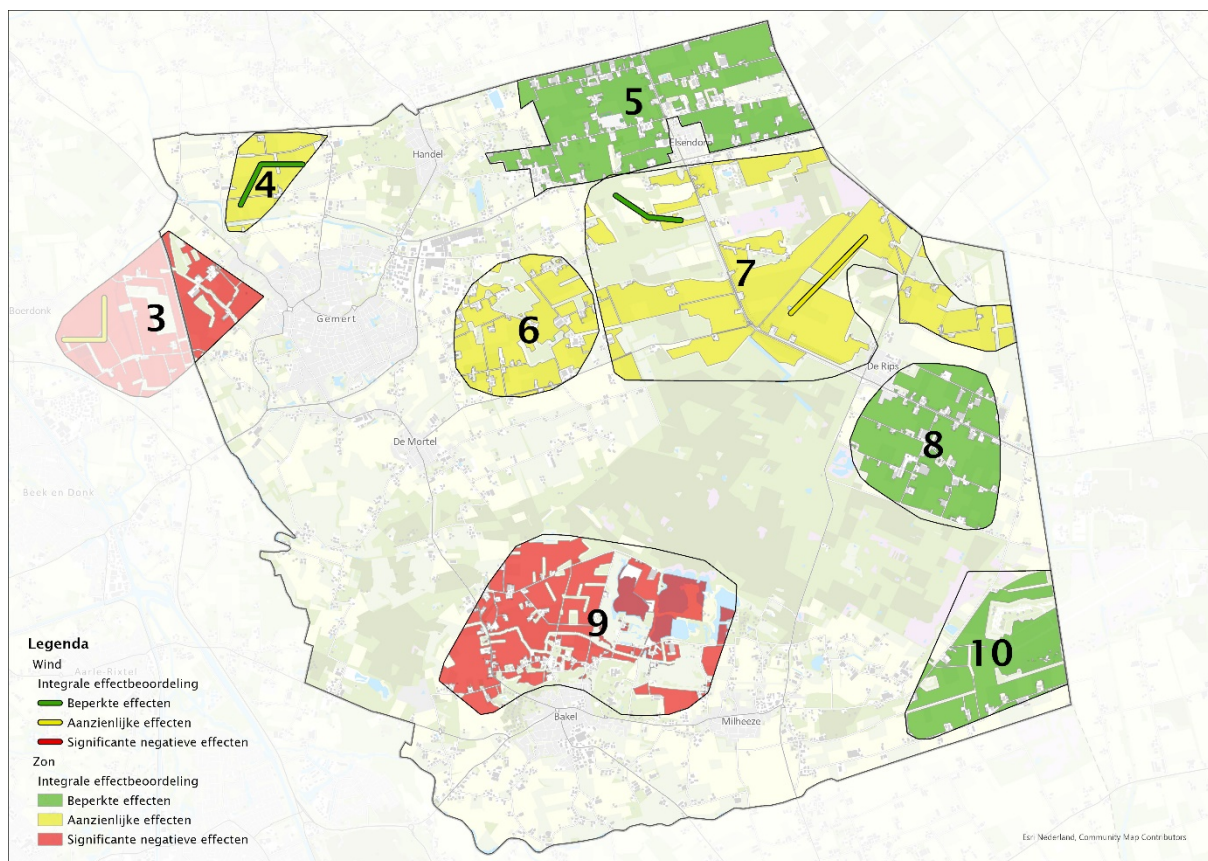
Gezien onze ambitie om energieneutraal te zijn in 2050, moeten we minimaal kijken naar het energieverbruik van onze gemeente. Op basis van het verbruik in 2018 is het aandeel van Gemert-Bakel ca. 3,2%

Onze bijdrage aan het bod van 2TWh bedraagt dan minimaal ca. 64 MWh. Na een keuze van de zoekgebieden, kan de totale potentie van opwek bepaald worden.

Ruimtegebruik

De gebieden zijn beoordeeld op mogelijke milieueffecten middels een planMER. De uitgebreide voorlopige rapportage is te vinden als bijlage 4.2.

Deze kaart geeft een zeer globale samenvatting van de milieu-effecten van de zoekgebieden voor zon (genummerde vlekken 3 t/m 10) en zoekgebieden voor wind (gekleurde strepen in 4 en 7)

Maatschappelijk draagvlak

Raadpleging gemeente

In Gemert-Bakel zijn inwoners (en stakeholders) via webinars en een raadpleging (enquête) bevraagd over hun wensen en bedenkingen voor het aanwijzen van de zoekgebieden. De resultaten staat in bijlage 8.2

Een korte analyse van de raadpleging (bijgewerkt t/m 14 april 2021)

81 % geeft aan dat ze zelf actief zijn met duurzame energie of met energiebesparing.

Naast de wettelijke eisen vinden de inwoners de belangrijkste voorwaarden:

- dat zij mogen meedenken over het ontwerp/de inrichting van de locatie. Scoort 8.88
- het inpassen en ontwikkelen van natuur en landschap binnen het project. Scoor 8.07

Bij andere belangrijke randvoorwaarden zijn vaak genoemd:

- zuinig zijn op de beschikbare landbouwgrond
- (eerst) alle daken volleggen
- leefbaarheid/gezondheid/woongenot
- alternatieven onderzoeken
- zeker geen windmolens
- betere verdeling over de dorpen

Het percentage voor 3 windmolens en 18 hectare zonnepanelen is ongeveer gelijk met 74 hectare zonnepanelen.

Meerdere kleinere zonneparken heeft de 1ste voorkeur en de 2de voorkeur is windmolens met zonneparken eronder.

Alleen voor de energiebehoefte van Gemert-Bakel energie opwekken scoort het hoogste

De windmolens plaatsen op Esdonk heeft bij 56% de 1ste voorkeur.

Voor een zonnepark scoort 52% omgeving vliegbasis De Peel.

50% Van de enquêtes is ingevuld door inwoners van De Rips.
Het merendeel (ongeveer 200) heeft de webinar (teruggekeken) of gevolgd.

Via het Gemerts Nieuwsblad en informatieavonden wil men geïnformeerd worden over deze materie maar ook andere vormen, nieuwsbrieven, enquêtes en social media scoort hoog.

Open vraag:

Op deze enquête is veel kritiek omdat deze sturend zou zijn. Geen zonneparken of windmolens wordt vaak genoemd. Ook het gevoel dat er sprake is van dat De Rips het afvalputje van Gemert-Bakel is.

Enquête De Rips

Dorpsoverleg De Rips en werkgroep Duurzaam De Rips hebben een eigen enquête opgesteld en komen nog met een analyse en aanbeveling. Uit een tussenstand blijkt dt 84% tegen windmolens is en 61% tegen zonnenvelden. Bos en natuur hebben het hoogste belang bij de respondenten. Een eerste indruk in bijlage 9.

Systeemefficiency:

De opwek van de zoekgebieden in de regio heeft grote impact op het netwerk. Vanuit enexis zijn de volgende uitgangspunten aangereikt voor een optimalisatie van het netwerk. In de bijlage een uitgebreidere toelichting.

1. Bestaande infrastructuur optimaal benutten
2. Transport van elektriciteit minimaliseren door combineren energievraag en -aanbod
3. Evenwichtige verdeling wind en zon
4. Clustering duurzame opwekprojecten
5. Betaalbaarheid (investeringen en maatschappelijke kosten)
6. Doorlooptijden (draagvlak en ruimtelijke impact)

De systeemanalyse volgt na de keuze voor de zoekgebieden.

Bovenstaande informatie uit het proces tot concept RES, de planMER en de wensen en bedenkingen van de Gemert-Bakelse inwoners hebben geleid tot de volgende zienswijze op de zoekgebieden van de gemeente Gemert-Bakel:

Gebied 3 Pandelaarse kampen (deels in Gemert-Bakel, deels in Laarbeek):

planMER:

Landschap: deels oude zandontginning, deels peelrandontginning

Landschapsstrategie: Inpassen / aanpassen, 3-6 ha (gem. 6,5 ha) -> 2 tot 4 zonneparken per km². Draagkracht 7 tot 14 zonneparken

Resultaat: alleen zon mogelijk, met significante negatieve effecten.

Intern advies/beleid:

Volgens afwegingskaders zonnepark tot max. 4 ha mogelijk.

Laarbeek heeft dit gebied niet aangewezen als zoekgebied.

Enquête:

Dit gebied is 1 van de 3 beste voorkeuren voor zonnenvelden.

Conclusie:

Het is niet wenselijk om dit gebied -met haar waarden, haar opgaven en de gekozen gebiedsgerichte aanpak- aan te wijzen als zoekgebied voor energieopwek in de RES.

Op kleinere schaal is het voorstelbaar dat gebiedsgerichte projecten die bijdragen aan de gebiedsopgaven en waarbij energieopwek een ondergeschikt onderdeel is, wel doorgang kunnen vinden. Dit past ook binnen de vastgestelde afwegingskaders zonnevelden.

Gebied 4 Esdonk

planMER:

Landschap: peelrandontginning

Landschapsstrategie: Inpassen (2) / aanpassen (5)

Resultaat: zon mogelijk, met aanzienlijke effecten. Wind mogelijk met beperkte effecten.

Intern advies/beleid:

Volgens afwegingskaders zijn zonneparken tot max. 4 ha mogelijk.

Enquête:

Dit gebied is 1 van de 3 beste voorkeuren voor zonnevelden. Voor windmolens heeft dit gebied de eerste voorkeur.

Conclusie:

Het is niet wenselijk om dit gebied -met haar waarden, haar opgaven en de gekozen gebiedsgerichte aanpak- aan te wijzen als zoekgebied voor energieopwek in de RES.

Op kleinere schaal is het voorstelbaar dat gebiedsgerichte projecten die bijdragen aan de gebiedsopgaven en waarbij energieopwek een ondergeschikt onderdeel is, wel doorgang kunnen vinden. Dit past ook binnen de vastgestelde afwegingskaders zonnevelden.

Uit de enquêtes blijkt dat windenergie gevoelig ligt maar dat er wel enig draagvlak is.

Op dit moment maken we nog geen keuze voor windenergie. We staan open voor lokale, gedagen initiatieven.

Gebied 5 Elsendorp

planMER:

Landschap: peelschraaplandontginning

Landschapsstrategie: inpassen (4) / aanpassen (9) / transformeren (17) (aantal zonneparken van verschillende omvang)

Resultaat: zon mogelijk met beperkte effecten.

Intern advies/beleid:

Uit eigen nadere analyse blijkt dat landschap minder geschikt is voor aanpassen en transformatie:

Ontginningsbasis westzijde van de middenpeelweg: plots van 1-2 ha

Ontginningsbasis oostzijde van de middenpeelweg: plots van 2-3 ha.

Huidige maat / vorm landschap: plots van 4-6 ha.

Conclusie: Als de landschapsmaat gerespecteerd wordt is er ruimte voor zonnevelden van max 6 ha groot. Op sommige plekken in dit zoekgebied (noordoostzijde) is wel ruimte om zonnevelden van max 6 ha te koppelen, dat betekent dat ze wel omzoomd blijven door een opgaand landschapselement.

Laadvermogen van dit zoekgebied (circa 600 ha): 6-10 zonnevelden)

Raadpleging:

Uit de raadpleging blijkt dat dit gebied niet bij de eerste drie voorkeuren zit. Het dorpsoverleg Elsendorp is voornemens om net als de Rips een eigen enquête op te zetten.

Conclusie:

Het is niet wenselijk om dit gebied -met haar waarden, haar opgaven en de gekozen gebiedsgerichte aanpak- aan te wijzen als zoekgebied voor grootschalige energieopwek in de RES.

Op kleinere schaal dan planMER is het voorstelbaar dat gebiedsgerichte projecten die bijdragen aan de gebiedsopgaven en waarbij energieopwek een ondergeschikt onderdeel is, wel doorgang kunnen vinden. Dit past ook binnen de vastgestelde afwegingskaders zonnevelden.

Gebied 6: Omgeving zwarte water

planMER:

Landschap: deels peelrandontginning, deels peelkernontginning

Landschapsstrategie: inpassen (4) /aanpassen (8) / transformeren (3)

Resultaat: zon mogelijk, met aanzienlijke effecten.

Intern advies/beleid:

Opwek volgens bestaande afwegingskaders zonnevelden.

Raadpleging:

Uit de raadpleging blijkt dat dit gebied niet bij de eerste drie voorkeuren zit.

Conclusie:

Het is niet wenselijk om dit gebied -met haar waarden, haar opgaven en de gekozen gebiedsgerichte aanpak- aan te wijzen als zoekgebied voor energieopwek in de RES.

Op kleinere schaal is het voorstelbaar dat gebiedsgerichte projecten die bijdragen aan de gebiedsopgaven en waarbij energieopwek een ondergeschikt onderdeel is, wel doorgang kunnen vinden. Dit past ook binnen de vastgestelde afwegingskaders zonnevelden.

Gebied 7: Elsendorp-De Rips

planMER:

Landschap: peelkernontginning

Landschapsstrategie: inpassen (5) /aanpassen (10) / transformeren (20)

Resultaat: zon mogelijk, met aanzienlijke effecten. Wind mogelijk in Cleefswit met beperkte effecten. Wind mogelijk nabij Grensweg met aanzienlijke effecten.

Intern advies/beleid:

Geen mogelijkheden om zonnevelden groter dan 6 ha in te plannen. Ook zonnevelden kleiner dan 6 ha zeer moeizaam in zuidelijk deel van dit zoekgebied. Wel mogelijkheden voor bosontwikkeling i.c.m. wind energie. Slurf richting de Rips niet geschikt voor zonnevelden. T.o.v. RES: Door het feit dat dit gebied in dezelfde cultuur historische waarde-zone (CHW, provinciaal) ligt als 5 en 8 scoort het gebied relatief te hoog. + door het feit dat dit gebied in hetzelfde gebiedspaspoort (provinciaal) ligt als 5 en 8 scoort dit gebied te hoog. De maat en schaal van dit gebied is veel kleiner dan de andere gebieden in dezelfde CHW en gebiedspaspoort. Dit gebied heeft veel hogere natuurwaarden en landschapswaarden: hier is zeer hoge geomorfologische waarde aanwezig. Grote gedeelten van dit gebied zijn helemaal

niet ontgonnen; dit betekent dat het oorspronkelijke landschap/bodem uit de laatste ijstijd nog aanwezig is. Dat is uniek in Gemert-Bakel. Disclaimer in tekst planMER (o.a. blz. 209): op projectniveau zullen specifieke gebiedskenmerken moeten worden geanalyseerd. Wij doen dat laatste nu vooraf en komen tot de conclusie dat dit gebied hooguit type 1 zonneparken kan verdragen: en dat overigens ook nog maar mondjesmaat, het laadvermogen van dit landschap is ook voor kleinschalige zonnevelden laag.

Raadpleging:

Uit de raadpleging blijkt dat dit gebied niet bij de eerste drie voorkeuren zit. Uit de tussenstand van eigen enquête van De Rips blijkt dat er nauwelijks draagvlak is voor windmolens en weinig draagvlak voor zonnevelden. Het dorpsoverleg Elsendorp is voornemens om net als de Rips een eigen enquête op te zetten.

Conclusie:

Het is niet wenselijk om dit gebied -met haar waarden, haar opgaven en de gekozen gebiedsgerichte aanpak- aan te wijzen als zoekgebied voor energieopwek in de RES.

Op kleinere schaal is het voorstelbaar dat gebiedsgerichte projecten die bijdragen aan de gebiedsopgaven en waarbij energieopwek een ondergeschikt onderdeel is, wel doorgang kunnen vinden. Dit past ook binnen de vastgestelde afwegingskaders zonnevelden.

Uit de enquêtes blijkt dat windenergie gevoelig ligt en dat is in dit gebied nauwelijks draagvlak is. Op dit moment maken we nog geen keuze voor windenergie. We staan open voor lokale, gedragen initiatieven.

Gebied 8 De Rips

planMER:

Landschap: peelkernontginning

Landschapsstrategie: inpassen (3) / aanpassen (5) / transformeren (11)

Resultaat: zon mogelijk, met beperkte effecten.

Intern advies/beleid:

De vorm van het zoekgebied kan worden aanpassen zoals besproken (noordzijde richting landgoederengebied en oostzijde uitbreiden tot aan gemeentegrens)

Ontginningsbasis plots van 4-6 ha. Huidige maat landschap: 4-8 ha.

Conclusie: Als de landschapsmaat gerespecteerd wordt is er ruimte voor zonnevelden van max 6 ha groot. Er zijn zeker plekken waar zonnevelden tegen elkaar aan kunnen liggen.

Laadvermogen: (circa 550 ha): 10-11 zonnevelden

Raadpleging:

Uit de raadpleging blijkt dat dit gebied niet bij de eerste drie voorkeuren zit. Uit de tussenstand van eigen enquête van De Rips blijkt dat er weinig is voor zonnevelden.

Conclusie:

Het is niet wenselijk om dit gebied -met haar waarden, haar opgaven en de gekozen gebiedsgerichte aanpak- aan te wijzen als zoekgebied voor energieopwek in de RES.

Op kleinere schaal is het voorstelbaar dat gebiedsgerichte projecten die bijdragen aan de gebiedsopgaven en waarbij energieopwek een ondergeschikt onderdeel is, wel doorgang kunnen vinden. Dit past ook binnen de vastgestelde afwegingskaders zonnevelden.

Gebied 9: Omgeving Zaarvlaas

planMER:

Landschap: deels oude zandontginning, deels peelrandontginning

Landschapsstrategie: inpassen (8) /aanpassen (17)

Resultaat: zon mogelijk, met significante negatieve effecten.

Intern advies/beleid:

Volgens afwegingskaders

Raadpleging:

Uit de raadpleging blijkt dat dit gebied niet bij de eerste drie voorkeuren zit.

Conclusie:

Het is niet wenselijk om dit gebied -met haar waarden, haar opgaven en de gekozen gebiedsgerichte aanpak- aan te wijzen als zoekgebied voor energieopwek in de RES.

Op kleinere schaal is het voorstelbaar dat gebiedsgerichte projecten die bijdragen aan de gebiedsopgaven en waarbij energieopwek een ondergeschikt onderdeel is, wel doorgang kunnen vinden. Dit past ook binnen de vastgestelde afwegingskaders zonnevelden.

Gebied 10: omgeving vliegbasis

planMER:

Landschap: peelschraapland

Landschapsstrategie: inpassen (3) /aanpassen (5) / transformeren (11)

Resultaat: zon mogelijk, met beperkte negatieve effecten.

Intern advies/beleid:

De vorm van zoekgebied rondom vliegbasis aanpassen, de punt richting westen lijkt minder geschikt voor transformatie. Het transformeren van het landschap betekent 60% zonnevelden, de overige 40% moet dan als Natuur worden ontwikkeld om zo de robuuste verbinding van Deurne via vliegbasis naar Stippelberg mogelijk te maken.

Enquête:

Dit zoekgebied heeft bij een meerderheid de eerste voorkeur.

Conclusie:

Dit zoekgebied scoort goed op basis van de resultaten van de planMER en heeft ook de eerste voorkeur op basis van de raadpleging. Hier liggen mogelijkheden voor grootschaligere opwek groter dan 6ha. We zien kansen voor dit aangepaste zoekgebied aan voor grootschaligere opwek en gaan in gesprek om de potentie te bepalen in overleg met de inwoners/bedrijven uit deze omgeving, en met gemeente Venray, gemeente Deurne en de vliegbasis.